

EUGEN GREBENICOV, LAUREAT AL PREMIULUI „ACADEMICIANUL CONSTANTIN SIBIRSCHI”

Eminentul matematician Eugen Grebenicov, Membru de Onoare al AȘM, a devenit cel de-al 11-lea laureat al celei mai importante distincții a comunității matematicienilor din Republica Moldova – Premiul „Academicianul Constantin Sibirschi”. Premiul a fost instituit în 1999 de Organizația neguvernamentală „Academicianul Constantin Sibirschi”, fondată de membrii familiei mult regretatului savant și câțiva colaboratori ai Institutului de Matematică și Informatică al AȘM.

Profesorul Eugen Grebenicov fusese distins astfel pentru rezultatele excepționale înregistrate pe parcursul carierei sale științifice de peste 55 de ani. Specialist de talie mondială în domeniul matematicii (teoriei oscilațiilor neliniare, modelării matematice), a obținut realizări fundamentale cu aplicații deosebit de importante în mecanica celestă, geodezia cosmică, fizica nucleară, și, în mod special, în cucerirea cosmosului.

Eugen Grebenicov s-a născut la 20 ianuarie 1932 în s. Slobozia Mare, județul Ismail. Tatăl său – preot, iar mama – învățătoare la școala primară, i-au cultivat de mic copil dragostea față de oameni și de carte, sentiment ce-l caracterizează plener. După absolvirea liceului, Eugen a fost admis la Facultatea Mecanică și Matematică a renumitei Universități „M.V. Lomonosov” din Moscova.

Teoria ecuațiilor diferențiale și mecanica neliniară, în particular dinamica cosmică, au devenit preocupările esențiale de cercetare ale tânărului savant. La 25 de ani devine doctor, iar la 35 – doctor habilitat în științe fizico-matematice. Rezultatele sale științifice s-au materializat în circa 30 de monografii și peste 300 de publicații. A colaborat cu mari matematicieni sovietici, care au asigurat realizarea zborurilor cosmice. Cercetările sale au revoluționat metodele de calcul a orbitelor navelor spațiale. O contribuție deosebită a adus savantul și la dezvoltarea tehnicii de calcul performante.

Profesorul Grebenicov a creat o

veritabilă școală matematică – a tutelat și instruit peste 40 de doctori în științe, care astăzi lucrează în diferite țări. Este enorm numărul studenților și tinerilor cercetători din Republica Moldova, pe care pământeanul nostru i-a ajutat, i-a încurajat și i-a susținut cu toată ardoarea sufletului său.

Profesorul Grebenicov a fost distins cu Premiul de Stat al URSS în 1973, Premiul Guvernului URSS – în 1983, Premiul „Nikolai Krylov” al Academiei de Științe din Ucraina – în 1999. În semn de prețuire pentru aportul său în știința matematică, Comitetul Internațional de Astronomie a numit o planetă mică din sistemul solar „Grebenicov”. De altfel, doar 12 români celebri, printre care Mihai Eminescu, George Enescu, Constantin Brâncuși, au numele eternizate pe firmament. Profesorul Eugen Grebenicov a fost distins, de asemenea, cu titlul de Doctor Honoris Causa a patru universități, inclusiv a Universității Tehnice a Moldovei.

Destinul l-a ținut pe Eugen Grebenicov departe de meleagul natal – a activat întreaga sa viață în centrele universitare și de cercetare din Moscova: la Universitatea „Prietenia Popoarelor”, Institutul de Fizică Teoretică și Experimentală al Comitetului de Stat pentru Energia Atomică, Centrul de calcul al Universității „M.V. Lomonosov”, Institutul pentru Probleme în Cibernetică, Centrul de calcul al Academiei de Științe a Rusiei ș.a. Mereu însă „s-a ținut de neamuri” și s-a mândrit cu originea sa, a salutat și încurajat Mișcarea de Eliberare Națională de la hotarul anilor 1980-1990, a pledat pentru limba română și alfabetul latin, a sprijinit reformele democratice din Republica Moldova.

Tatiana Rotaru

Eugen Grebenicov la Institutul de Matematică și Informatică al AȘM, 17 februarie 2011